

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Wijziging Regeling aanwijzing en gebruik frequentieruimte commerciële radio-omroep 2003

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Huidige en toekomstige vergunninghouders die een commercieel (ether)radiokavel willen exploiteren op niet-landelijk (regionaal) niveau.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

Ondernemers actief in de commerciële radiosector, het Ministerie van OCW, het Ministerie van EZK, toezichthouders (CvdM en RDI).

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

De wijziging vloeit deels voort uit het rapport van het onafhankelijk *Adviescollege verdeling frequentieruimte commerciële radio* o.l.v. Henk Don (hierna: het Adviescollege). Belanghebbenden zijn door het Adviescollege gehoord en hebben kennis kunnen nemen van het rapport (2020). Daarnaast voert het ministerie van EZK regelmatig gesprekken met belanghebbenden over (de voorwaarden van) de komende uitgifte van de niet-landelijke radiovergunningen.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

De kavels voor niet-landelijke (regionale) commerciële radio zijn al langere tijd moeilijk zelfstandig te exploiteren. Dit komt enerzijds door hun geringe omvang (weinig publieksbereik). Vergunninghouders proberen daarom meerdere niet-landelijke radiokavels te verwerven en zenden daar hetzelfde programma op uit. Dit is toegestaan tot een maximum bereik van 30 procent van Nederland. Anderzijds komt dit door de programma-inhoudelijke eisen die worden gesteld aan de niet-landelijke radiokavels. Op grond van artikel 7 van de *Regeling aanwijzing en gebruik frequentieruimte commerciële radio-omroep 2003* (hierna: de Regeling AGF) dient tenminste 10 procent van de programma-inhoud in het bijzonder gericht te zijn op het gebied waarvoor het programma bedoeld is (de zogenoemde regiogerichtheidseis).

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Bij het opstellen van de regiogerichtheidseis is niet duidelijk gedefinieerd wat wordt bedoeld met regiogerichtheid. Dit heeft zich in de jurisprudentie moeten vormen. In de jurisprudentie wordt voor regiogerichtheid bijvoorbeeld gekeken naar de woon- of geboorteplaats van de presentator van het programma of van de artiest die gedraaid wordt. Dit vormt voor sommige regio's een behoorlijke belemmering in de vrije muziek- en programmakeuze van het radiostation. Een tweede belemmering is het relatief lage percentage van 10 procent. Het uitzenden van een landelijk nieuwsbulletin door een niet-landelijke radiostation wordt ook meegeteld als regiogerichte content. Daarmee kunnen niet-landelijke radiostations vrij gemakkelijk voldoen aan de regiogerichtheidseis. Met andere woorden: door de wijze waarop de regiogerichtheidseis op dit moment (juridisch) wordt uitgelegd, is de eis enerzijds ingewikkeld, en anderzijds weinig effectief.

c) Wat is de omvang van het probleem?

Op macro-schaal is het probleem wellicht beperkt maar op individueel niveau beperkt de regiogerichtheidseis (mede) de financiële levensvatbaarheid van de niet-landelijke radiokavels. Daarnaast is de regiogerichtheidseis in de afgelopen jaren aanleiding geweest tot veel rechtszaken, en inzet van de toezichthouder.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Op dit moment is de regiogerichtheidseis van 10 procent opgenomen in de vergunningen voor niet-landelijke commerciële radio. Deze eis wordt ook gehandhaafd. In het rapport van het Adviescollege (TK, 24 095, nr. 516) wordt betwijfeld of de regiogerichtheidseis van 10 procent zinvol bijdraagt aan een pluriform aanbod of aan de gewenste scheiding van de domeinen landelijk en niet-landelijk. Als de domeinen voldoende gescheiden zijn is het aannemelijk dat een vorm van regiogerichtheid er vanzelf komt. Immers, om aantrekkelijk te zijn voor hun (beperkte aantal) luisteraars zullen niet-landelijke radiostations zich verdiepen in de wensen van hun doelgroep en hun programma daarop afstemmen, om zo te kunnen concurreren met landelijk gerichte zenders. Het beperkte bereik draagt zo indirect bij aan de regiogerichtheid, aldus het Adviescollege (zie pag. 52 van het rapport).

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Als de overheid niets doet, dan blijft de regiogerichtheidseis voor niet-landelijke radiostations in stand. Een eis die enerzijds ingewikkeld is en anderzijds weinig effectief, en volgens het Adviescollege niet zinvol bijdraagt aan een pluriform radio-aanbod of de gewenste domeinscheiding. Het schrappen van deze regel leidt tot deregulering, meer vrijheid om te ondernemen, minder juridische procedures en minder inzet van de toezichthouder op dit punt.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Het beleidsdoel voor de niet-landelijke commerciële radio is om te komen tot een levensvatbare regionale commerciële radiosector. Dit naast de landelijke commerciële radiosector. Een onderscheidend aanbod dat zich inhoudelijk specifiek richt op de regio wordt ook gerealiseerd door de dertien regionale publieke omroepen.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

Doel 8. Eerlijk werk en economische groei.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Zoals onder vraag 1a) is aangegeven zijn de niet-landelijke radiokavels de laatste jaren moeilijk rendabel te exploiteren. Deels door het geringe bereik, deels door de regiogerichtheidseis. Voor wat betreft het bereik heeft het Ministerie van EZK de niet-landelijke kavels opnieuw ingedeeld waardoor het bereik is toegenomen. Het aantal niet-landelijke kavels neemt hierdoor af tot 27. Door het schrappen van de regiogerichtheidseis krijgen partijen meer vrijheid om zelf invulling te geven aan hun programmering. Zij kunnen hierdoor beter inspelen op veranderingen in de voorkeuren van de luisteraars en zo nodig hun programmering aanpassen.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

Er zijn in hoofdlijn drie beleidsopties. De eerste optie is niets doen (de nuloptie). In het antwoord op vraag 1e) wordt beschreven wat daar de gevolgen van zijn. Een tweede optie is om de regiogerichtheidseis in stand te laten en te verzwaren. Bijvoorbeeld door het percentage te verhogen en/of te verduidelijken wat onder regiogerichte content verstaan moet worden. Hiermee wordt regionale content als programma-inhoudelijk element verzaamd. De financiële levensvatbaarheid van de niet-landelijke radiokavels kan hiermee echter verder onder druk komen te staan. De derde optie is om de (inhoudelijke) regiogerichtheidseis te schrappen en het regionale karakter van de niet-landelijke radiokavels alleen nog tot uitdrukking te brengen door de reeds bestaande eis dat een niet-landelijke partij met zijn vergunningen maximaal 30 procent van het Nederlandse publiek mag bereiken (regionale spreiding). Om te voorkomen dat partijen de 30 procent norm omzeilen via een programma- of distributieovereenkomst (of anderszins) gaat de 30 procent norm niet alleen gelden op vergunningenniveau maar ook op programma(naam)-niveau. Door het schrappen van de regiogerichtheidseis krijgen commerciële radiopartijen meer vrijheid om zelf invulling te geven aan hun programmering.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

Zie het vorige antwoord.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

De gevolgen (in negatieve zin) van het schrappen van de regiogerichtheidseis zullen beperkt zijn. Het schrappen van deze regel leidt tot deregulering, meer vrijheid om te ondernemen en radio-uitzendingen vorm te geven, minder juridische procedures en minder inzet van de toezichthouder op dit punt.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

- Het concept van de wijzigingsregeling zal worden voorgelegd aan het Commissariaat voor de Media (CvdM) voor een uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets (UH-toets).
- Daarnaast zal het concept van de wijzigingsregeling worden voorgelegd aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR).

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Het voorstel is om de verplichte regiogerichtheidseis voor de niet-landelijke commerciële radiokavels te schrappen uit de Regeling AGF en het regionale karakter van de niet-landelijke radiokavels alleen nog tot uitdrukking te brengen door de reeds bestaande eis dat een niet-landelijke partij met zijn vergunningen maximaal 30 procent van het Nederlandse publiek mag bereiken. Om te voorkomen dat partijen de 30 procent norm omzeilen via een programma- of distributieovereenkomst (of anderszins) gaat de 30 procent norm niet alleen gelden op vergunningsniveau maar ook op programma(naam)-niveau.

Als gevolg van diverse technologische ontwikkelingen zoals internetradio, streamingdiensten, digitale etherradio (DAB+), maar ook podcasting zijn alle mogelijke muziekstromingen voor een breed publiek en op ieder moment beschikbaar. Daarmee is er nu minder noodzaak voor de overheid om vanuit het oogpunt van diversiteit eisen te stellen aan de inhoud van radioprogramma's op de commerciële radio en dient meer voorrang gegeven te worden aan de economische levensvatbaarheid van deze radiokavels. Daarnaast wordt een onderscheidend regionaal aanbod natuurlijk ook gerealiseerd door de dertien regionale publieke omroepen.

Om te voorkomen dat door het vervallen van de regiogerichtheidseis voor niet-landelijke radiostations een prikkel kan ontstaan om te stoppen met nieuwsbulletins (zie vraag 1b), wordt het uitzenden van nieuwsbulletins nu onder de vereisten van artikel 7 gebracht. Aangezien dit al jaren de gangbare praktijk is tijdens lineaire radio-uitzendingen, is het niet aannemelijk dat invoering van deze eis op problemen zal stuiten.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Het voorstel is doeltreffend omdat er een eis geschrapt wordt die niet meer nageleefd hoeft te worden. De verwachting is dat het voorstel bijdraagt aan de winstgevendheid van de niet-landelijke radiokavels en op die manier aan het algemene beleidsdoel van een levensvatbare niet-landelijke commerciële radiosector.

Het gaat om het schrappen van een regel die enerzijds (juridisch) ingewikkeld is en anderzijds niet (meer) efficiënt. De regel heeft geleid tot juridische procedures en veel inzet van de toezichthouder. Door het schrappen van de regel zou de doelmatigheid moeten toenemen.

Voor wat betreft de uitvoerbaarheid en regeldruk wordt het voorstel nog voorgelegd aan de toezichthouder CvdM resp. de ATR.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

De risico's ten aanzien van dit voorstel zijn gering omdat het slechts om een relatief beperkte wijziging gaat.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Het Adviescollege heeft in 2021 een uitgebreid onderzoek gedaan naar de wijze waarop de frequenties voor commerciële radio uitgegeven kunnen worden. Het Adviescollege heeft daarbij ook het relevante juridisch kader (incl. de Regeling AGF) betrokken. Uiteindelijk heeft het Adviescollege geadviseerd de frequentievergunningen te verdelen middels een veiling. De veiling van de landelijke vergunningen heeft plaatsgevonden in 2023. De veiling van de niet-landelijke vergunningen is voorzien voor 2025. Mogelijk dat op termijn en/of in aanloop naar een nieuwe verdeling deze veilingen en het onderliggende beleid (waaronder de Regeling AGF) opnieuw geëvalueerd worden.